

Latwieefch u Awises.

Nr. 9.

Zettortdeena 1. Merzi.

1862.

Alwischu finnas.

Behterburga. Siana atnahkuse, ka Generals Diebuts Aja pee Sir-Dar-sihniās ofkal Ro-kantus jaunu krepostu: Din-Kurganu panehmis, ko schee bij nstaifisjuchi, kad Kreewi Novemberi Jani-Kurganu bij panehmisjuchi un novohstisjuchi. Scho jaunu krepostu Kreewi 20tā Janvari aplehgerejusjuchi un eenaidneeki 15 stundas stipri prettimuriejsches pirms padenufsches. Kreewi tur dabujusjchi 1 karrogu, 4 leeluš-gabbalus, 118 plinates un 30 vohdu fchaujama pulvera.

Warschawa. Par jauno Wirsbiskapu Wilinski roksta Awises, ka tikkai 40 gaddus wežes un muischneeka dehls, lohti mahzichts un teizams wihrs, kas tikkai 1855tā gaddā palizzis par Kattolu preefsteri, 1856 jaw aizinahts tappis par Promessoru Behterburgā — un taggad no Keisera par Warschawas Wirsbiskapu pa-augstinahts tappis. — Kungs un Keisers winnam to leelu gohdu parahdijis, ka pats Keisers winnam rohkā dewis augsta Bislapa purpura gohda drehbes, ar ko Wahwests Welinski puszhkojis. Keisers arri dahr-gu gredenu, Bislapa zepuri un naudu dewis, Wirsbiskapa dahrgas drehbes fewim gahdah. — Warschawa taggad gohdigi turrabs. — Weikseles leeluppe taggad Tarnoweras aprinkī ispluhduse un 18 sahdschas pohstijuſe. 3 zilwelki noslifikusjchi, un dauds namnōs wehl ne warr eekluht eekschā un tadehk wehl ne sinn woi zilwelki tur wehl dsihwi jeb noslifikusjchi. Vads un fehrgas mohja schohs-naimigus. —

Rihgas Awises stahsta, ka Krohnis griboht vahrdohht wissu „Dubbultu“ grunts — (to juhmalas dasku, kur ikgaddus tik dauds tuhktoschi Rihdsneeki un zitti eet juhā māsgatees, un kur jaw brangs pilhatinsch eetaifisjees un kahdi 4 dampkuggi wissu wassaru eet ildeenas fchurp un turp). Stahsta, ka Rihgas pilhatam buhshoht jaapehrl Dub-

bultu grunts, jo wissuwairak Rihdsneeki tur us-mettusches, brangus lepnus nammus zehluschi, gresnus dahrsus taifisjuchi un bahdu laikā tur lee-liski dsihwo. Tik ta weena nelaime tur irr ar Zelgawas leeluppi, kas pluhdu laikā iklatrā gaddā is-grausj un aisenfs kahdu gabbalu no Dubbultu grunts, ta ka nammi, kas pee paschās uppmallas, ar wissu grunti un meschu gahschahs uppē eekschā un pagallam, ka — kur wrenā gaddā wehl nammi dahrst un zelli bijusjchi, ohtrā gaddā jaw irr patte uppe, un ka par kahdeem gaddeem warrbuht buhs islaususees zauri zauri scho schauro semmes gabbalu, kas ne puss werstes tai weetā platta. — ka leeluppe tur pat teesham ee-eedamā juhā novohstisjus paschū staltaku Dubbultu dasku. Schahdus tahdus dambjas gan gudra un gribb taifisj, ar kureem leeluppi warretu sapaldiht un ta no ispohstishanas scho weetu pasorgaht, bet tas maksttu tik aplam leelu naudu, ka ne sinn kur to dabbuht.

Behterburga. Zaur Keisera Wissauftaku pawehlejchanu iti wisseem grunts-kungeem wissas gubernementis irr wehlehts, no Wahzsemmes un ūveschahm semmehm derreht un atwest darba strahd-neekus un semneekus, kas us kahdu laiku — lihds 12 gaddeem — pusses warr dabbuht, jeb arri pa-wissam te warr palikt, semmi dabbuht un usmestees pehz ihpscheem par to dohteem likkumeem. Tah-deem usmetkejeem wissadas atweeglinashanas tohp nowehltas.

Zelgawa. 22tā Februari Zelgawa Wahju basnīža lihds ar draudsi bij sapulzinati: pats zeen. Generalgubernaters, wissi augsti Kursemmes waldishanas un teesas fungi, lihds ar Kursemmes muischneku weetneeleem (Depurtirteem), kas atnahkusjchi us Kursemmes landagu. Deewa kalposchanū noturrejusjchi, pee altora tad schee Depurtirti ar hafu wairumu iswehleja par sawu Presidentu jeb Landboten-Mahfschallu: Edohles Baronu v. Behr,

kas tad tohs nowedde us Ritteruhſi, kur tai deenā landagu fahkuſchi turreht. No Widsemmes landaga Barons v. Nolkens bij atſuhtihts tāpat, kā us Widsemmes landagu Kursemmes muſchneeki Ohſolmuſchās Baronu v. d. Necke bij noſuhlijuſchi.

Rihgas Maſkawas preechpilſata 11tā Webruari pulkſten 3 no rihta Schizza nammā ugguns iſzehlees; nodegguschi 2 ſchkuhnī; kaimina ehrbegim jumts nodedſis un it zittu kaiminu (nahburgu) ehkas eewainotas tappuſchas. — Atkal 13tā Webruari Kengeragga linnu-wehrpſchanas pabriki ugguns iſzehlees pulkſten 2 pehz puſdeenas; wakfarā to gan ſawalduiſchi, tomehr eſſoht ſkahde lihds 2 tuhſt, rubuteem.

Krimmē taggod pee Storijas Krimmes uſgahjuſchi appaſch semmes akminu obgleſ. Taſkai te buhs labba fahrta tahdu ohglu, tad tee tur lai preezajahs; jo Krimmei un tāhm guberneſtim pee Mellas juhras irr leels malku truhkumiſ (us to puſſi irr tee leelee ſahles kaijumi, kur meſcha now un tadehl lohpu un ſirgu ſuhdus deſina). — Arri dampfuggeem, kas pa Mello juhru brauz, akminu obglu deefgan waijaga. Wahſſemmi, wiſſwairak Salzbrunnē, eſmu redſejis, kahds leels labbums teem tur irr ar akminu obglehm.

Wahſſemmi. Awiſes ſtahſta, ka Eiſtreikeru Keiſers un Brubjchu Kehninch taggad abbi weenā prahṭā ſagahjuſchi Dahnu labbad un teem grahmatu abbi laiduſchi ar to ſkaidru ſinnu, loi Dahnu waldiſhana ar Olſteini un Schleſwigu darra tā, kā peenahkabs un kā fennak teem irr teikts tappis. Šafka, ka ir Culenderu, Sprantschu un Kreewu waldiſhana tahdu paſchu grahmatu turpu eſſoht laiduſchas.

Warſchawa. Weikſeles leeluppe Sandomiſras aprinki til' ahtri fahkuſe pluhſt, ka Matajaz tullas-nammās uhdens pa lohgeem gahjiſ un zilwei tiſkai appaſch jumta warrejuſchi iſglahbtees. Ohrā deenā til ſtivri fallis, ka ar leddu apſollis wiſſ appluhdihts widdus un nelaimigeem led dus bij ja-iſzehrt un ſawas leetas no uhdens ſaiwās jaleek un janowedd zittā weetā.

Italia. Wiktors Emanuelis atlaidis ſawu leelo Ministeru Nikasoli us paſcha luhgſchanu un arri

wiſſus zittus Ministerus un Mataži un ſcha draugus eezeblis par Minifereem; jo tā rahdahs, ka ne Kehninch, nedſ wiſſa walſts ar winnu waldiſhanu ar meeru bijuschi, un ka nu taggad paſſam zittadi waddiſchoht Italias leetas. Garibaldiſ tubdal atſkrejhiſ Turinē. — **Rohma** ne eet pa kahrtam nedſ arri tā luſtejahs un ehrmojahs us eelahm, ka ollaſch wiſſa paſaule Waſtalawju deenās Katoku pilſatōs, wiſſwairak Rohma, radduſchi darriht. Turrahſ kluffu un ar to gribboht parahdiht, ka wiſſi grīb, lai Sprantschi no Rohmas iſeet un lai Rohma paleek par Italias galwas pilſatu.

Amerikā taggad ſahl ar karru ſtipraki darbotees. Daſchās weetās fahkuſchi kautees un ihſtu walſtu karra-pulkeem iſdeweess ſakaut wehrgu-walſtu pulkuſ. Ihſtu walſtu Generals panehmis Roānokeſ fallu un Elizabetes pilſatu un it Edes pilſatu; dabbujis 3 tuhſt. karra-eerohtſhus, wiſſus wehrgu-walſtu leelugabbaļu-laiwas, besween diwaſ un tāh ſopohſtijis. Atkal Generals Allens panehmis Springwilti un eenaidneeki aigahjuſchi un atſtahjuſchi wiſſas magaſiñnes un lehgera leetas. — Donnelſonk ſtahweja 15 tuhſtſchi wehrgu-walſtu ſaldu, bet 15tā Webruari ihſtu walſtu karra-pulks ſcho pilſatu arſturmī panehmis. Tad nu wehrgu-walſtu waldiſhana paſehlejuſe, ka iſklatram wihrifchki no 18 lihds 60 gaddeem wegzam tuhdaſ ja-eet karra.

Presidenti Linkolns uſgahjiſ, ka winna leelaſ Generalis McLeilans labbi now darruijs, un karru wilzinajis lihds ſchim tadeht, ka eſſoht bijis ſlep-pens wehrgu-walſtu draugs, kas wiſſadas ſinnas eenaidneekem laidis, un tā darruijs, ka daſchā kaufchanās wehrgu-walſtim poliſke wiſtſrohla. Jau-nais karra Ministers uſgahjiſ ſcho blehdibu, un Linkolns ſcho karra waddonu tuhdaſ ližiſ ſanemt, nozeblis no qimmata un to teefas ližiſ. Turprettim atkal tas leelaſ Generalis Wremonts, ko wil-tigi apſuhdjejuſchi, ka nelabbi darruijs un us ee-naidneekem labbu prahtu eſſoht turrejis, un kas tadeht nozelts tappis, taggad iſrahdoht ſawu beſwainibu. Schis tapſchoht atkal eezelts ſpehla un nu zerre, ka ar wiſſu ſpehlu wehrgu-walſtim uſkritihiſ un tāh ſahwoht gattaws Kęntuka, ir Tenefes

walsti un ir pee Potamakes uppes — un tur nu
fahks stipraki darbotees.

S.-j.

Leepajä. Tanni 30tä Janwari bija Leepajä-
neekem gohda un preeka deena; jo tad nofwinneja
fawa polizijasmeistera lunga, palkawneka un
bruunineeka Aleksandera Karlowitscha v. Mikä-
ela 42tra gadda kahsu deenu, un ka tāi deenā pa-
likuschi 25 gaddi, sameht tas Leepajä par poli-
zijasmeisteri. Esfoht jaw firmgalwis no 76 gad-
deem. 16 gaddus wezz tas jaw kaxxa deeneestä ee-
stahjis un no semmas kahrtas eefahzis deenecht, tag-
gad par tahdu wihru palizzis. Leepajneeki tam tāi
deenā daschadu gohdu un preeku par winna labbu
firdi un taijnu darrischanu fawā ammatā tāiss 25
gaddos, parahdijuschi, par ko tas gauscham pree-
zajees un pateizees.

Wahzsemimē ne senn melns zilwels (Mohris)
baltu kristigu feewu apnehmis, un tai peedsimmu-
schi dwihni, un prohti: sehns esfoht skaidri melns
kā tehwā un meitene raiba ar halteem un melneem
plekkeem. Mohdigi dwihni!

Eistreikeru walsti taggad kahsas esfoht biju-
schas, kur til wezza bruhte, kahda gan wehl ohtra-
ne buhs Tiropä redsets. Tikkie ar jaunu sehnu salau-
lata, jo bruhte bija 105 gaddus wezza un bruht-
gans tikkai 19 gaddus. Bet bruhte esfoht wehl
til prischa kā zilwels no 50 gaddeem, un neweens
mattu gallinsch tai wehl ne esfoht firms, nedz arri ta
kahdu reis jaw slimma bijusi. 20 gaddus ta at-
raitnes kahktā hadsihwojusi. — Bruhtri esfoht labs
makkelis naudas, tadeht ta arri til jauninu to
bruhtganu fakehrusi. Nauda un manta jaw muhsu
deenäs daschu jaunu sehnu eemussina wezzu feewu
apnemt!! Ekur pahris!!

Wahzsemme. Ka zaur mielu vihpitti jaw
dascha labba ehka irr ar ugguni aiegahjusi, un tak
to ne leek wehrā un ir sehneem tauj vihypes zibbuku
sifst kā mahtes puppu. — Wahzsemmes Alwises
fluddina to nedarbu, ka Leipzigas pilfata esfoht 3
gaddu sehns redsehts, kas jaw ziggari smalki ween
rahwis, un tehwā par to gahrdi smehjees un pree-
zajees, kā par leelu leelo gohda darbu. Arri Ol-
lantes semmē warroht 4 un 5 gaddus wezzus seh-
nus redseht par eelahm ejam, kam deggoschi zigga-
ringa lullischī mutte. Woi tas irr pareisi? — Dals-

teri mahzā, ka jauninam tabaka smehkeishana dicti
ween skahdoht. Kas 20to gaddu aissneedsis war-
roht tikkai bes wesselibas skahdeschana smehkeht.
Leez to wehrā, behrnu audsetajs! Kas par dauds,
tas par dauds!

G. F. S.

Wesuwa falna ugguns - iswemfchana Stā Dezemberi 1861.

(Stattees Nr. 7.)

Torre del Greka katrai ehkai gare eisenbahni bij
leeli plihsumi, tà ir zittur. Gelās prett kalnu bij
platti plihsumi semmē, bet wiiss garreniski, ne-
weens schlehrsam. Alkas-eela nahza uhdens no
appakschas us augschu. Zittas weetās bij uhde-
nam sihwa un skahba garscha. Leelaka ehku daska
bij maitata. Pee kahdahm bij treppes un strahd-
neeki elausa zaurumus muhrōs, preeksch stuttehm,
zerredami tohs wehl glabbt. Zittas ehkas bij pa-
wissam fagruisschas. Weena ehka bij tà pahrylesta,
itt kā ta buhtu pahrgreesta. Pee vascha bes-
dibbina mallas schuhpojahs ustaisita gulta, kurrā
neweens ne bij gullejis, pee ta weeniga wehl stah-
woscha muhra bij krehslit un zittas leetas. Zitti
nammi bij til wehl tschaumala, jo wiiss widduzis
bij sagahsees. Us tahs wezzas lahwas no 1794
gadda irr schis jaunais pilfats usbuhwehts. Dehli
bij sawas ehkas us tehwu kappeem usbuhwejuschi,
un ir preeksch winneem taggad irr kaps atwehrees.

Semme appaksch Torres del Grekas irr tulfscha,
jo kād tannis taggad jaunds plihsumos un beddib-
bendos eeskattahs eekschā, tad leekahs, kā kād pil-
fats us plahnas welwes buhtu stahwejis. Tapehz
arri eedsihwotoji bij behguschi bihdamees, ka pil-
fats ne nogrimst semmē. Wiissas schlehrf - elas
bij tāpat. Belnu laudses usbirre man wirsū, kur-
ras no ehkahn issweede. Pee leela kratera kahjahm
nonahkuschi, skaitijam tschetrus leelus falna zau-
rumus, un wehl kahdi masi atraddahs mumis tur
stahwoht, weens ittin tuwu. Teem bij warrawihsnes
pehrwes. Appaksch muhsu kahjahm iszehlahs arweenu
duhmi un semme bij til karsta, ka ilgi ne warreju us
weetas stahweht. Tē pahr jauno lahwas straumi ne
warreja pahri tee, jo mehs warrejam zaur to melno gar-
rosu, kas, itt kā led dus uppi apkahj, deggoschu strau-
mi apkahje, zaurluhst; tapehz atgreesamees un gah-

jam vahr wezzo lahwu, kas zaur semnes trihzescha-nu bij pazillata un pahrliphsuse. Pee pilsata no-greesamees kahdus fohtus no zetta un bijam tanni weeta, kur tekloscha lahwa bij apstahjusees. Te straume bij 23 pehdas Augusta. Wijs te, bij melns fadedsis, wihsna kalmi, eljes dahrsi un auglu-kohli bij nophostiti, un kur preeksch kahdahm deenahm jaukalee dahrsi bijuschi, tur taggad ne-augli-ba us gaddu simteneem nomaitata weeta. Bezzas lahwas straumes zelsch irr 1794ta gadda eetoissjees un lahwa tur wehl taggad til melna un zeeta ka akmins. Zif gaddi aisees, samehr tas lihds schim jauks widdus atkal elji un wihsna dohs! Taggad edishwotaji irr aishbehguschi, bet tee atkal atpakkat ees, un kad Torre ka taggad gluschi nophostita, wehl dewindesmit dewinas reises taptu isphostita ka lihds schim dewin a s reises, tad to weetu to-meir ne atstahs, bet taishis atkal no jauna. — Id.

Taglu stiki.

Mannim preeksch kahdeem trim gaddeem Berlinē buhdamam, scho vateefigu notikumu stahstija. Weens jam wezzigs kungs eet pa Berlimes leelo oelu, ko par „appaksch leepohm“ fawz. Kad nu schis gohdigs kungs nahze pee Krewu Keisera weet-neeka nammu, eefahk to jauku buhwi un to isplah-titu Krewusemmes ehrgli apluhkoht. Kad patlabban jauns, smalki isgehrbts kundsinsch garram gahje, iswelt winsch fawu selta tabaka dohs, ko ar rohku eeksch swahku pakkal-kabbatas turreja un uehme prihs, tad peenahze schis jaunkundinsch un us wezzo sazzija: „Tehtih ne effat jel til drohsch, ka tahdu dahrgu selta dohs swahku pakkal-kabbata nessajeet; zif drihs winna ne warr iewilsta kluht.“ Us to wezzais atbildeja: „Paldeews par labbu padohmu, es fargaschohs.“ un bahse atkal rohku ar dohs kabbata, un kahs gahje fawu zettu. Wezzais kungs nonahzis pee Bote un Volkla bilschu un grahmatu bohdi, atkal prihs uehmis eebahsch rohku ar dohs erastu kabbata. — Ka jaw kahs bilschu bohde eraddums, ta tahs jaukakas bildes par azzu-barrokli garram gahjejeem, un bilschu mihtotajeem us pirkshanas elustinaschanu, eeksch lohga tohp-fakahrtas. Jaw pastystamam fungam schi leeta

patikke un labbu laiku tur stahwedams un bildes ap-luhkodams eedohmajahs atkal prihs nemt, bet — rohka gan kabbata, dohse ne bija. Ko nu dariht? Gan labbu mahzibu dabbujis, bet dohse naw un naw. Schis sadusmojees un no schehluma, jo dohse effoh no nelaika zeenigas gaspaschas schinkota, leek Berlimes Awises issfluddinaht: Kas schi dohs atdohd un turklaht sinn teikt, ka winna warrejis dohs no rohkas isnemt, sohla 100 dahl-derus pateizibas makfu. Te ohtrā deenā eenahk vee winna jaw gan ka redsehts kundsinsch un falka: Esmu laffijis Awises, ka Juhs sohlijuschi 100 dahlderus tam, kas Juhs sudduschu dohs atdohd; luhtu isfohlitu naudu un schi irr Juhs dohse. Kungs aismalka un gribb finnaht, ka tas warreja notikt un preezigs buhdams par fawu atrastu dohs luhds, loi to rahdoht. Schis aishbildinajahs, ka weens newarroht, bet ja wehloht winna draugam eenahkt, kas preekschnamma, tad labraht rah-dischoht. Kungs atwehl un nu winni eesahf par daschdaschadahm leetahm runnah, samehr naht us winna nelaika zeenigas gaspaschu. Kungs lainigs dohs dabbujis, schauz zeek warr un eebahsch dohs ar rohku atkal eerastu kabbata. Weens no scheem kundsineem sohbgallis buhdams, fahk schi zeenigas gaspaschas bildi aybrihnoht, winnas jauku feiju un kohschu nomahleschanu iestahstift un flaweht, lihds fungam fahk assara birt un pa tam ohtrs fungam welt weegli ar spalwu vahr kallu, un kungs dohma, ka kahds kulkains leen, haberse kallu ar to rohku, kurea dohs turreja. Kad nu scher kundsini redseja, ka winsch jaw raud un dohse scheem bija, sazzija tee schehlsidigi kundsini mihligu „ar Deewu“ un kungs winna arri atlaide raudadams, bet par nelaimi, ta ka nahkusches — ar wiss dohs un wehl ar peemokfateem 100 dahldereem. Kad scher bija prohjam, tad gan fajutte, kahd wihsé winnam dohs nosagguschi; preezeete fawu diw-fahrtigu fahdi, dohs un fimits dahlderus, un likki schi mahzibu preeksch zitteem, kas arri neprahrigo weeta fawu naudu, jeb zittu dahrgu leetu glabba pasluddinaht un labraht schi mahzibu peenehmi fawā wezzumā.

G. F.—n.

Awischu

peelikums.

Missiones

Nr. 5.

finnas.

1862.

Missiones finnas no Widsemnes.

(Skattes Nr. 4.)

Virmā wakkarā bijam lihds 300 wihereschu un feeweschu sapulzejuschees leelā un angstā istabā, tur pa starpahm garrisas dseesmas dseedajam, pa starpahm aikal tāhs finnas klausijamees, ko abbi Missionari Kremmers un Baierleins, kā arri zitti wiheri par sawas pusses laudim un garrisu klahschanoħs dewē. Tur arri redsejam Indus jaunelli, ko Baierleins no sawas bahrischu skohloas Kudalorē bija lihds nehmis. Warrbuht 15 gaddu wezs, tas jaw drusku bija eemahzijees wahziski runnaht un isskattijabs kā muhsu pusses Īschiggani. Winsch pee sawa Missionara turrejabs kā behrns pee tehwa, un no winna skaidrahm ozzim gan warreja manniht, zik pateiziga firds tam bija par to, kā winsch no paganu tumisbas pee Kristus gaishuma tizzis. Ohra wakkarā atkal zittā weetā sanahze tikkai tee no draudsehm suhtiti Missiones wezzaki un kohpeji us pehdigu fatikschanoħs un ar Deewu fazzischanu. Tur tad weens pehz ohtra teem sapulzeteem brahleem no sawas firds issfazzija, ko winsch schinnis deenās no ta Runga schehligahm rohkahm bija, dabbusis un dohmaja aissnest us mahjahn. Arri es, neween mannā, bet arri juhsu wahrda, mihti lassitati, apleezinaju muhsu firds pateizibū par to, kā tas Rungs muhs peepulzinajis pee teem, kas winna svehtu tiħlu iemett schai yaqautes yauschanasjuhrā, lai dweħseles taptu svejjotas us muhschigu dīħwofchanu, un weħleju, lai tas Rungs muhs wissus, kas gan no waiga nepasilħdamees, tomeħr kohpā weenu darbu strahdajam, usturr pee sawa salda Ewangeliuma un eeksch braħlischkas mihlestibas, un lai ihpaħchi tāhs miħla Sakschu semmes draudses, pee kurrahm meħs schahs jaulas deenās pawaddijschi, muhs peeminn sawas aisluhgscha-

nās, jo no winneem preeksch 300 gaddeem tas sveħħts preezas waheds jaunā skaidribā muhsu teħweem atspihdejjs. Us to muhsu miħla Missiones preekschneeks Urlofs atbildeja: „Sakkait fa-wahm tehwu semmes draudsehm, ka meħs winnu tizzibu gan vasibstam un to Rungu luħdsm, lai tas winnas uſturr weenprahħibā pastahwigas pee sawa wahrda, ka kaf schinnis pahrbaudiżħanas laikds muhsu behrnejem schi debbes-maise daschkaħrt peetrubħi, tee to atkal no jums warr atdabbuħt, ko preeksch 300 gaddeem muhsuteħwi juhsu teħweem aissnessuschi.“ Schee wahrdi no siltas firds runnati, wissiem firdis kustinaja, ta' kā wissiem bija jaſalka: Amen! Schohs wahrduš tad nu Jums miħli tizzibas braħti, atdohmu, jo preeksch Jums tee maneedoħti, un lai tas Rungs to schehligi pee jums peevild, ko schis pateefiġi's Kristus leejineeks mums weħlejjs un tik dauds luħdsejji ar sawu Amen apstipri-noħuschi. Ta' tad beidsabs schahs ne-aismirstamas sveħħtu deenās, un lai tas Rungs doħd, ka winnu sveħħtiba neween pee mums, kas klaħt bijuschi, bet arridjan pee Jums, miħleem lassitajeem, un ihpaħchi pee teem nabbageem paganischem toħp jaſusta. Amen.

Beidsoħt fanemmat wehl finnu par to, kā tas Rungs mums Widsemnekeem schinni gadda valih-dejjs tam sawu miħlestibu rahdiż zik muhsu sveħħta stahw winna wahrda paflaufoħt, kas falka: „Eita un dorejx par mahżekleem wissus laudis.“ (Matt. 28, 18.) — Missiones dawhanas irr samestaś un man eedoħtas:

no Nibgas vilħsafnekeem	:	343 rbl. 35 fap.
" Nibgas aprinka 18 drauds.	:	304 " 74 "
" Balmares aprinka 13 dr.	:	571 " 40 "
" Jeħsu aprinka 17 dr.	:	538 " 30 "
" Balkas aprinka 12 dr.	:	336 " 17 "

kohpā 2093 rub. 96 fap.

no Tehrpates aprinka 8 dr. . . .	269	" — "
(Tehrpates Latv. 3 rbl. dewuschi.)		
" Verrawas aprinka 15 dr. . . .	449	" 66 "
(3 draudses man naw usdewuschi.)		
" Pehrnowas aprinka 9 dr. . . .	213	" 11 "
" Willendes aprinka 8 dr. . . .	451	" 5 "
(1 draudse naw usdewusees.)		

Pawiffam 3476 rbl. 78 kap.

Pehr-gaddā bija 3437 rubl. 81 kap. žudr., un tas Rungs atkal valihdsejis, ka mihlestiba wairoju-fees. Bes schahs naudas, kas us Preeskhindiu aissuhtita, wehl usdohti 142 rubl. $49\frac{1}{2}$ kap. f. preesk Chrmansburgas; 137 rubl. $35\frac{1}{2}$ kap. f. preesk Missionara Ahna (Hahn) un 40 rub. preesk Baselis, un sinnu, ka wehl daschis mihlestibas graffis ta Runga Missiones lahdē eislikš, kas man naw usdohtis. Bet šo gaddu wehl leelaku preeku Jums warru sluddinahit nekā par mihlestibas dahanahm ween, jo tas Rungs schehlastibu dewis, ka no munis Widsemneleem diivi jaunekti winna svechtam Missiones arklam rohkas peilikuschi, weens no Wahztautas, wahrdā Arnold Nering, ohts no Iggauku tautas, ēine Barres. Pirmais Tehrpata Deewa wahrdus studeerejis, scha gadda mahzitaju sanahschonā Walmeerē no muhsu Superdentes-tehwa rohkahm Widsemnes draudsu wahrdā svehtihts jaw aissahjis us Leipzigu Missiones skohlā, tohs waisadīgas wallodas un kohpschanas dīstaki ismahzitees, un ja tas Rungs schehlastibu dohd, jaw nahkōschā ruddeni warrehs aiseet us Preeskhindiu. Ohts Pehrnowas augstakā skohlā skohlohts, deewabihjiga faimneka, pagasta preeskneka un draudses pehrindrē dehls, Videneeschōs, Poisteles draudse, Willendes aprinki, wehl gaida augstakas walischanas uswheleschanu, un zerrejam, ka orrisan schinni seemā warrehs aiseet us Leipzigu, kahdus gaddus Deewa wahrdus studeerēt un Missiones skohlā mahzitees. Kad jaw wihseskohla sarii Pumpureem fasalloht sahf, tad vee ta tu no prast warri, ka drihs waſſara atnah! Mihli, muhsu draudses sahf pumpurds mestees, lubgūm to Rungu, lai wihsch teem dohd wesseligi isplaukt un svehti seedeht, ka ne grehku tahrys, ne lepnibas falna, ne behdu karstums mums šo preeku un rohtu nepanemm, ko Deews mums dewis. Tadeht dohsmi ūaveem pirmāsimteem Missiones dehleem

Dahwida 111-dseesmu lihds, tohs ikdeenas sawās aissluhgšchanās peeminnedami. Žik warredams us preeskhu jums plāščakas ūukas par winneem dohs Juhšu mihledams E. Sokolowski,

Raunas mahzitais un Widsemnes Missiones wezzatais.
Rauna. 12. Decemb. 1861.

M u n u i a.

Kaukasus kalnās, Georgias semmē, dīshwoja masa tauta, no wezzeem laikeem Iberu tauta nosaukta, kas zaur to Rungu Ježu Kristu bija bagata valikkusi wissā mahzibā un wissā atsīhšanā, kamehr wissapfahrt wehl wissas zittas tumfibā un nahwes ehnā sehdeja. — Jo jaw trihsimts gaddus pehz Kristus dīsimšchanas uslehze pahršo kalnu tautu ta Runga gaismina. Klausaitees un atsīhsteet no jaunu ta Runga brihnischkigus schehlastibas zellus. Ka zaur to meitinu, ko tee Sirei kaera bij aissweddušchi no Israēla semmes tas spītaligs karra-lungs Roēmans tikkē peerahdīhts pēta dīshwa wissupēbzīga Deewa, tā arri bija tizziga meita Deewa rohkā tas ieredsehts rihs, zaur ko wihsch Ibereem ko ewangeliumu no Kristus atnesse. —

Jo Iberi arri bija karra no kristīgas semmes aissweddušchi jaunu meitu Nunnias wahrdā, ko pahrdewe par kalponi baggatam lungam. Schis ne sinnaja ūk dahrgu mantu wihsch bija ūsim vižees schinni kalponē. Jo schi meita bija pateesīga Kristus bruhte, gudra jumprawa, kas ūwu lukturi ne likke appalkš puhru, bet us galdu, ka tas spīhdeja wihsseem, kas nammā bija. Gan winna par to noraudaja wecentulibā daschās kluſas affaras, ka winna bija noschirkta no kristīgas draudses, ka ne warreja raudsīht ta Runga ūuku būhšchanu un winna svehti weetu apmekleht. Bet tas Rungs winnu ne atstahje ka bahrinu, bet ee-preezinaja un apstipringa šo ar ūawahm ūpehzi-gahm apsohlischchanahm.

Winnas ūukums bija tas eekškligi apslehpīts ūrds-zilwēks eekšch lehna un kluſa garra; winna ne kalpoja preeskch czzim ween, bet eekšch weenteesības ūukum Rungam Ježum Kristum; bija arri us-tizziga wihsmasakā ūektā; un ūeendi ūainiga un mihsiga; tapēbz arri wihsji ūinuu mihleja.

Nu gaddijahs kahdā deenā, ka pehz schahs ūukums eraddumeem wahju behru no durrim us durrimatess, ka ūai ūklatrē, kas ūeendi ūahles woi padohmu

finnoht, nahkoht valigā. — Bet neweens ne finna-
ja padohmu; un til ne wissi brihnijahs, ka wezzaki
wehl warroht zerreht sawa behrna wesseloschanu;
bet tee behdigi wezzaki gahje jo behdigi sawu zellu
ar sawu wahju behrnu. — Tad weenam prahā ee-
schahwahs, woi warrebuht ta swescha meita ne fin-
noht kahdu padohmu. — Wezzaki tulicht aiseet sawu
mihlu behrnu pee Nunnias mahjas aisenest un scho
paschu fauz klah. Schi nahku si atbild: Es pats
jums ne warru valihdscht, bet es gan finnatu jums
weenu dehweht, kas juhju behrnu neween no wahji-
bas, bet no paschas nahwes warretu ieglahbt. Nu
wezzaki ahtri waizaja, kusch tad schis tahds effoht
un kur dshwojoh? Tad Nunnia atbildeja: tas irr
leels un warrens fungs, winsch sehsch augstā gohda
krehslā, bet tomehr arri nolaishahs un nahk pee
wisseem, kas winnu pefauz. — Nu tad luhdsama
eij, luhds tee wezzaki, luhds lamehr schurp nahk.
Un ta meitina eet, un mettahs sawā lambari sa-
wōs zellōs, tizzigi un bes schaubschanahs luhdscht:
Kungs Jesūs, tawa waheda un tawa gohda deht
parahdees un valihds, ka tu dauds wahseem effi pa-
lihdsjeis. Un tas Kungs debbesis, kas irr sohlijis,
ko juhs lubgseet manna wahdā, to es jums doh-
schu, bija Amen fazzijis us meitas tizzigu lubg-
schānu. — Atvakkat nahku si lohlahts vahr ta wahja
behra gultinu, un reds, pirmo reisi schis winnai
ussmeijahs; un irr wessels palizzis. — Nu wez-
zaki no preka vahrneiti steidsahs us mahjahm un
stahsta iklatram, ka winneem nu bij til brihnischligi
notizzis. Bet schee pagani to brihnumu ne peelih-
dsinaja tam schehligam Radditajam, bet tai swes-
chā meitai, ko nu fahze ka Deewu gohdaht. —
Ka us spahrneem aisenesse scho notiklumu pa-
wissu scho semmi. Arri kehnineene dabbuja to dsir-
deht. Kad nu arri schi stypyri wahja bij valikkusi,
tad winna suhtija valkak tai sweschai meitai. Bet
Nunnia noleedsahs aiseet kehnina pilla, jo tas win-
nai fahveja gauschi, ka wianai to gohdu gribbeja
doht, kas ween Deewam peenahlahts. Bet kas no-
teek? Kehnineene stypyri zerradama us meitas aisen-
lubgschanu, laujahs patti pee winnas aisenest. —
Nunnia nu ne drilhst wairs pretti turretees; winna
loksa atkal sawus zellus tizzigā aislubgschanu,
un staifna pilwela sifsniga lubgschanu ne valiske
ne paklausita. Arri kehnineene valiske wessela.

(Turplikam beigums.)

Sluddinashanas.

Krohna Penkules muischā no 23 fā Aprila
f. g. peena-nohmashana us arrendi dabbijama.

7tā Merzi 1862, jeb — ja ap to laiku pavassa-
ras pluhdi jaw buhtu klah. — 14tā Merzi Krohna
Bille emnischā pee Stalges uhtrupē isdobs to jaunu
kalpu mahju, kas schihs muischās luhdschinnigam ar-
rendateram peedert. 2

 Tanni 12tā un 13tā Merza f. g. taps uh-
trupe turreta eefsch Naudesche mu-
schās Muzzeneeku mahjahm, 9 werstes
no Dohbeles. 2

No Wilfels pagasta teesas Tukumas aprinki
irr par to atstabtu manu ta nomirruscha & libbe hnu
faimneels Mahrtina Ohjolina konkurse spreesta un
tobys tadeht wissi schi nomirruscha parrabu deweji ar to
peelihdsinacham uzaizinati, triju ueddelu star-
pā, tas irr wisswehlaki luhds Stam Merzim f. g. ar
fahrahm prassischahanam scheit peemdetees, jo pehz
scho termini neweens wairs ne tilg klausichts. 2

Wilfels, tanni 10tā Februar 1862.

Preekschfchdetais J. Kronberg.
(Nr. 10.) Teesas-skrivveris Berg.

Kad tas pec Pawassarmuischās (Mihgas freisē,
Sloklas basnizas drandē) peederrigs Santes mahjas
faimneels Andrejs Freimann parrabu deht konkurse
kritis, tad teek zaun scho sluddinashanu winna parr-
abu deweji un nehmeli useizinati, wisswehlaki luhds Stam
Maijam 1862 pee Pawassarmuischās pagasta teesas
peeteitees, jo pehz nosazita laika neweens wairs netiks
peenemē. 3. Laffs, preekschfchdetais. 2

(S. W.) 3. Rosenbergs, ka par. tees. str.

Krohna munischā Geguze, 5 werstes no Schau-
ku pilata, ar 80 pubra-wetahm iskatrā arramā laukā
lohti labbas un kweeshu (yuhru) lemmes, ar leelahn
plawahm, kas 600 birkawu seena dohd, ar lohti lab-
bahm gannibahm un mohdereschahu, kas leelu renti
maska — Jurgos 1862 wehl us 23 gaddeem irr dab-
bujama us arrenit. — Skaidrakas sinjas par to war-
dabbuht Schaukus jeb Geguzes muischā pee schihs mui-
schās luhdschinniga arrendatera, Schauku Kreisdalera
lunga, 2. Hartmann. 2

Kursemmes zeenigs Gubernatera kungs irr isweh-
lejis no zittahm magastuehm Skundas pagasta teesas
aprinki labbibu pahrodt; prohti no Skundas maga-
stines 1100 Tschetwertas rudsu, 200 Tschetwertas mee-
schu, 100 Tschetwertas ansu; — no Wahrnamuischās
magastines 100 Tschetwertas rudsu, 10 Tschetwertas
meeschu, 10 Tschetwertas ansu; no Rankumuischās

magastnes 200 Tschetwertas rudsu, 70 Tschetwertas meeschu, 30 Tschetwertas ausu; — no Cerumuischias magastnes 150 Tschetwertas rudsu, 50 Tschetwertas meeschu, 20 Tschetwertas ausu; — no Skrundas villeneeku magastnes 100 Tschetwertas rudsu, 20 Tschetwertas meeschu, 10 Tschetwertas ausu, — un tups wissa schi labbiba **19ta Merza** deenā pee Skrundas pagasta teefas isfohlights. Tohs lakkimus pehz kureem schi isfolljshana un pahrdohschana notiks, pee Skrundas pagasta teefas warr dabbuht suntaht. 3

(Nr. 135.) E. Kary, pefehdetas.
(S. W.) Jakobson, pagasta skrih.

U.S.

Keisera Majestetes,

patwaldineeka wissas kreewussemes ic. ic. ic.
pawehleshamu no Talses aprinka-teefas pusses us Tulkumas Tschwörsteera Widrika Gutmannu luhgschamu par fewi un par saweem zitteem lihdsmanlineekeem ta 1861 gadda nomirruscha Sasmakas meestina grunteela Ernesta Gutmannu, illates un itt wissi, sam buhtu laut fahdas schi jeb ta peerahdamas prassischanas neween pee itt wissas astabtas mantas ta nelaika Ernesta Gutmannu, bet arri itt ihpaschi fahdas prassischanas pee ta namma, mi ari pee wissa, kas pee ta namma peedereigs un kas ar to Nummuri 23 stahw Sasmakas meestina, un nelaika Ernesta Gutmannu un winna maatneefeeem manta irr, — jeb sam fahdas prassischanas pee tabs pirkshanas-funtrakte, lo 17ta Dezembera deenā 1843 muishas-lungs Widrikis Krautmanns ar nelaiki Ernesta Gruntmannu nofaijijis par schi namma pahrdohschamu un pirkshamu, — jeb sam kas prettim jarunna prett to, kas schinni funtrakte skaidrafsi isteitsts, — jeb sam pehz lakkimum kas prettim buhtu jarunna un jaapeerahda prett schinni

funtrakte faralsttu pirkshanas-naudu, kas jao fenn deenahm ismalkata tappuse; tohp no teefas pusses pehz lakkumeem usajinati un faulti:

lai tee **19ta Aprili 1862**, sa tai weeniga isslehgshanas un peemeldechanas terminā, atnahk paschi pee Talses aprinka-teefas, jeb ar no teefas apstiprnatu weetneeka grahmatu (polimaki), jeb zittadi pehz lakkumeem sawu weetneeku atsuhia, un lai sawas prassischanas jeb prettim runnashanas peemelde un par derrigeem peerahda. Ja ta ne darrihs, jeb ne atnahks, tad illates — kas u of preestā terminā pee laika ne buhs peemeldejis sawas prassischanas jeb prettim runnashanas pee itt wissas schihis astabtas mantas ta nelaika Ernesta Gutmannu, vee Krautmannu-Gutmannu naimma pirkshanas-funtrakte taisshanas un pee ta, kas tai funtrakte eerakstis tappis, sa arri pee tabs pirkshanas naudas, kas schinni funtrakte faralsttu, — ar sawahm prassischanaam tups atraidihts (isslehgts) un nosfreests, ka tam muhsham par to jaapeerhda flusju. — No teefas pusses. 3

Ta rafflights un ar Talses aprinka-teefas sehgeli apstiprnihts taani **15ta Februar 1862**.

(Nr. 373.) Meera-lungs Ficks.
Sekretahrs v. Drachensels.

Valkulu-, linnu-dsjū, bohmwillas-deegu
pahrdohschana no wissadeem nummereem un sorteim par pabrikha tirgu no

Baltiska linnu-wehrpschanas pabrikha

Kengeraggā,

irr pee A. A. Lebedew, Nihgā, Kalku-eelā, winna bohde ne tabku no Mahtuscha, prettim Jauna brahka bohdei un blaffam grahmatu-bohdei dabbujamas.

Par labbaku atraschamu us durwim redješi pakkas ar bohmwillu usmähletas. 6

Labbibas un prezzi tirgu Nihgā tai 10. Februar un Leepajā tai 24. Februar 1862 gaddā.

M a k f a j a p a r :	Nihgā.		Leepajā.		M a k f a j a p a r :	Nihgā.		Leepajā.	
	R.	S.	R.	S.		R.	S.	R.	S.
½ Tschetw. (1 puhn) rudsu 210 libd	2	45	2	50	½ puddu (20 mahrz.) dselses	.	.	1	—
½ " (1 ") zweeshu 325 —	3	60	3	80	½ " (20 ") tabala	.	.	1	25
½ " (1 ") meeschu 170 —	1	95	1	90	½ " (20 ") schi-klietu appimu	—	—	3	—
½ " (1 ") ausu . 120 —	1	30	1	20	½ " (20 ") schab-zublu gall.	—	—	2	20
½ " (1 ") sinnu . 300 —	3	25	2	50	½ " (20 ") krohna linnu	2	40	2	—
½ " (1 ") ruyjurudsu milt.	2	45	2	50	½ " (20 ") brokka linnu	1	15	1	20
½ " (1 ") bibdelet. 325 —	3	50	2	50	1 muzzu linnu sehlu	.	6 ¼ libes	9	—
½ " (1 ") " zweeshu mil.	4	50	3	50	1 " filēn	.	.	7	—
½ " (1 ") meeschu putr.	2	75	3	—	10 puddu farfanas fahls	.	.	12	—
10 puddu (1 birkawu) feena . 400 —	4	50	3	—	10 " balatas rupjas fahls	.	.	5	50
½ " (20 mahrz.) zweesta 450 —	4	70	4	50	10 " " " smalkas "	.	.	4	75